

TARPTAUTINIS BESTSELERIS NR. 1

Teo iš Goldenos

Romanas

Allen Levi

baltos lankos

Allen Levi

Teo iš Goldenos

romanas

Iš anglų kalbos vertė Inga Čepulienė

baltos lankos

Prologas

Teo Goldene praleido vos metus – nuo pavasario iki pavasario. Jis atvyko prieš pat Velykas, kai Baueris ir Promenada skendo sedulų ir azalijų žiedų jūroje. Kai visus miesto paviršius tarsi citrininė patina dengė žiedadulkės.

Ilgainiui jo draugai sužinos, kad jis be galo mėgo upes. Ir Dorą iš vaikystės, ir Seną šlovės metais, ir Hadsoną, lydėjusį jį pensijoje, ir dar daugybę kitų, sruvusių per įvairius jo gyventus miestus. Atrodė, lyg kažkoks pakrantės instinktas nejučia trauktų jį prie judančio vandens – gal todėl, kad buvo jūrinės tautos sūnus. Gal kiekvieno Portugalijos vaiko kraujyje glūdi klajojanti Magelano dvasia.

Kad ir kokia buvo to priežastis, visai nenuostabu, jog atkakęs į Goldeną jis nutarė apsigyventi prie Oksbou. Pro į vakarus atsiveriantį užpakalinį buto langą upę jis regėdavo bet kuriuo dienos metu. O vos išėjęs pro galines duris ketvirtame aukšte, teigė ją ir girdintis. Kad ir kur būtų, užsimerkęs visad jusdavo jos ryžtingą tėkmę į delta, vingrią kelionę į pietus, džiugų žygį Atlanto link.

Vos metai. Visai neilgai. Bet to užteko, kad jis sukurtų savąją tėkmę ir įtrauktų į ją kitus. Nejučia visas būrys – Ašeris, Tonis, Elena, Bazilis ir dar daugybė kitų – buvo įsukti į verpetą vardu Teo.

Jie sruvo.

Plūdo.

Augo, įgaudami jėgą ir pagreitį.

Almėjo link vandenyno, apie kurį tada beveik nieko nežinojo.

Žvelgdami atgal – su pagarba tam senukui portugalui dainingu balsu ir nuo lūpų nenuėinančia šypsena, – visi jie būtų pasakę „mūsų širdys“, kaip sakė pamokslininkas, „mūsų širdys buvo užsidegusios“.

1 SKYRIUS

Pirmąją dieną Goldene Teo pakirdo anksti ir, atitraukęs viešbučio kambario užuolaidas, pažvelgė į pietietišką aušrą. Vakar popiet jis atvyko iš savo namų Niujorke, kur dar spaudė žiemos speigas, o apie vėlyvą sniego ir ledo bangą kalbėjo net per žinias. Skrydis į Atlantą (nuosavu lėktuvu) ir kelionė piečiau į Goldeną (vairuotojo vairuojamu linkolnu) nukėlė jį į šilumos gaubiamą pasaulį, prasprogusį nesuskaičiuojama žalumos, geltonio, levandų ir rausvų atspalvių gausa.

Dabar, nubudęs iš gilaus miego ir stovėdamas vos per kelis centimetrus nuo lango, jis giliai įkvėpė, tarsi pro stiklą galėtų įtraukti ryto gaivos. Susižavėjęs stebėjo pirmuosius pavasario potėpius.

Jo žvilgsnis nukrypo į vakarus, link plačios, tingiai srovenančios Oksbou upės. Virš vandens pleveno plonas miglos kaspinas.

Stovėdamas ketvirtame aukšte, blausioje paryčių šviesoje Teo atpažino daugelį objektų, apie kuriuos buvo skaitęs ruošdamasis kelionei: akmenimis grįstas gatves, liejyklą, senus medvilnės sandėlius, prieškario ąžuolus.

Bet iš ketvirto aukšto tokiam žingeidžiam žmogui viskas regėjosi gerokai per toli. Jis patogiai apsitaisė, nužiūrėjo save veidrodyje ir, pasitvarkęs apykaklę bei šaliką, užgesino šviesas.

Ant durų pakabinęs ženklą „Netrukdyti“, nusileido laiptais į viešbučio vestibulį. Ten kryptelėjo skrybėle tarnautojui ir išėjo į vėsus rytą, nekantraudamas pasivaikščioti gatvėmis, kol jų dar neužvaldė pėstieji ir automobiliai.

Brodvėje dar beveik niekas neveikė, išskyrus kavinukę ir nedidelę užkandinę. Kone visas šaligatvis priklausė vienam Teo ir jis leidosi į kelią.

Jokio konkretaus tikslo galvoje neturėjo. Išvydęs sudominusį objektą ar vaizdą – o jį sudominti išties buvo be galo paprasta, – stoviniavo tol, kol patenkindavo smalsumą.

Pavyzdžiui, jo akį patraukė kampinio namo fasado dekoratyvinė kalviška puošyba. Kas ją sukūrė? Kada? Kodėl?

Jį sudomino ir seno, bet puikiai išsilaikiusio pastato, kuriame dabar buvo įsikūręs universiteto priėmimų skyrius, plytų mūro sudėtis.

Pastebėjo informacinę lentelę apie pėsčiųjų alėją, vadinamą Promenada, nusidriekusią per patį Brodvėjų. (Visur, kur gyveno ar keliavo, Teo būtinai perskaitydavo istorines lenteles – tai jis laisvai darė penkiomis kalbomis.)

Jį sudomino moderniojo vintažo skulptūra prie universiteto Slaugos fakulteto įėjimo.

Ypač susidomėjo mažu paukšteliu, nutūpusiu ant suoloelio prašinėti trupinių.

Teo sustojo, sukabinęs rankas už nugaros kiek pasilenkė ir kaulijančiam padarėliui sukuždėjo:

– Atleisk, mielas bičiuli, bet šį rytą nieko tau neturiu. Gal rytoj? Ir liaukis skūstis. Džiaukis, kad šiandien tu ne Niujorke.

Tada pakėlė tuščią alaus butelį ir įmetė į artimiausią šiukšlių dėžę.

Kiek paėjęs išsitraukė iš kišenės nedidelę lupą, užsimo-
jęs atidžiau apžiūrėti rausvą azalijos žiedą.

Ir taip toliau, ir panašiai.

Dėl tokių smalsumo genamų stabčiojimų Teo pasivaikš-
čiojimas virto pasišliaužiojimu. Pagaliau įveikus varganus du
kvartalus, ryto eismas jau buvo įsibėgėjęs, šaligatviais drožė
studentai bei verslininkai, o dar visai neseniai tuštavusios auto-
mobilių stovėjimo vietos abipus Promenados beveik užsipildė.

Bet tai jam nerūpėjo.

Tądien, kaip ir artimiausioje ateityje, Teo nespaudė jokie
terminai, susitikimai ar pareigos. Jis buvo laisvas mėgautis ne-
varžomo lankstumo ir visiško anonimiškumo teikiamu nerū-
pestingumu. Juk tebuvo paprastas turistai.

Mieste nepažinojo nė gyvos dvasios.

Na... gal vieną.

Pats nebuvo tikras, kiek čia užsibus – kelias savaites, mė-
nesius, o gal ilgiau? – bet kol kas naujų namų atmosfera džiū-
gino.

Pirmas įspūdis: labai maloni vieta, ir labai taikliai pava-
dinta.

Goldenai.

2 SKYRIUS

Baigęs savo pasivaikščiojimą Brodvėjumi, Teo sugrįžo į nedidelę kavinukę, kurią buvo praėjęs ryte. Prie įėjimo tvyrojo tirštas kavos aromato debesis (veikiantis dar ir kaip itin efektyvi reklama).

Ant vitrinės prie durų auksinėmis, juodai apvestomis raidėmis buvo parašytas kavinės pavadinimas ir darbo laikas:

Taurė

Laito gatvės ir Brodvėjaus kampas

Nuo pirmadienio iki ketvirtadienio – 6.00–22.00

Penktadienį ir šeštadienį – 7.00–23.00

Sekmadienį – 8.00–18.00

Įžengęs vidun, Teo giliai įkvėpė ir apsidairė.

Magnetinės kavinės traukos privilioti čia pavieniui ar būreliais sėdėjo ir stoviniavo įvairaus amžiaus, tautybių ir išvaizdos žmonės.

Jaunas vaikiną su violončele ant nugaros ir kava rankoje išeidamas meistriškai vijosi tarp stalų ir įeinančių klientų, retkarčiais šnipštelėdamas atsiprašymą. Skersai dirstelėjęs, jis pagavo Teo žvilgsnį, nusišypsojo ir linktelėjęs pasisveikino. Didmiesčiuose, kur Teo praleido didžiumą gyvenimo, šitai buvo

baisingai neįprasta, net įtartina, bet jis kinktelėjo jaunuoliui galva, nusišypsojo ir atsistojo į trumpą eilę prie prekystalio.

Jis nujautė, kad gali tapti nuolatiniu šios kavinės lankytoju, ir per tuos metus Goldene jo nuojauta pasitvirtino.

„Kad tik kava būtų tokia pat sodri kaip atmosfera“, – šmėstelėjo jam.

Neatrodė, kad šiai vilčiai lemta išsipildyti.

Teo buvo pratęs prie stiprios europietiškos kavos: *abata-nado* ir *café pingado* Lisabonoje, *café con leche* Madride, *espresso* Bolonijoje, *café noisette* Marselyje. Amerikietiškos kavinės jį dažnai nuvildavo – net ir Niujorke, kur dėl vieno gero puodelio tekdavo išmaukti pustuzinį prastų. Jis ne kartą buvo girdėjęs, kad jo standartai gana aukšti.

Senukas pasisveikino su baristu prie prekystalio, užsisakė, sulaukė savo gėrimo ir įsitaisė gretimame krėslė.

Espreas jį maloniai nustebino – vos pirmam gurkšniui nutūpus ant liežuvio, Teo patenkintas linktelėjo.

Jis žvalgėsi, stebėjo žmonių veidus, klausėsi jų balsų, atkreipė dėmesį į pasisveikinimus ir gestus, matė, kaip rūpestingai savo darbą atlieka smagiai nusiteikęs baristas, regėjo šurmulį prie staliukų.

Tačiau netrukus jo dėmesį patraukė ir visiškai pasiglemžė paveikslai, kuriais buvo nukabinėtos kavinės sienos.

Ant kairės, dešinės ir galinės sienų kabėjo iš viso devyniasdešimt du portretai, piešti pieštuku ant balto popieriaus ir įrėminti juoduose trijų dydžių rėmuose. Visi – akivaizdžiai vieno autoriaus. Tarsi siekiant užfiksuoti tą akimirką kavinėje susirinkusius lankytojus, kolekcijoje buvo įamžintas visas žmogiškumo spektras: amžius, rasė, nuotaikos. Portretai, portretai ir dar kartą portretai.